

židovských emigrantů³⁷, subkomise druhá, v níž je ministr vnitra a ministr Dr. Havelka, připraví bezodkladně v dohode s náměstkem předsedy vlády p. ministrem Sidorom návrh na řešení židovské otázky v celé šíři.

Obě materie budou jmenovanými subkomisemi zpracovávány tak, aby nejbližší ministerská rada, proponovaná na pátek dne 13. ledna 1939 mohla učiniti již konečné rozhodnutí.

O tom sa zpravují ministerstvo obchodu, financi, zemědělství a vnitra v Praze, úřad p. min. Dra. Havelky, úřad p. nám. předsedy vlády K. Sidora v Praze a ministerstvo hospodářství Slovenské země v Bratislavě.

Za předsedu vlády
Dr. Čaha v. r.³⁸

SNA, fond Ministerstvo hospodářstva, kartón 4, 295/39 prez.

Dokument 43

Předsednictvo ministerskej rady v Prahe 16. 1. 1939 určilo ekonomické podmienky, za ktorých mohli Židia emigrovať. 50% majetku mali nechať v Č-SR, za 40% mohli nakúpiť tovar a tento vyviezť a len 10% svojich financií si mohli zobrať. Materiál bol označený ako tajný.

Odpis.

Předsednictvo ministerské rady.

Č.j. 282/1207/2/ S 39.

V Praze dne 16. ledna 1939.

Věc. Podpora exportu-transferu kapitálu
do ciziny.

Přísně důvěrné.

Ministerstvu hospodářství země Slovenské v Bratislavě.

Vláda ve schůzi dne 13. ledna t. r. po referátu ministra obchodu o provedeném jednání zúčastněných členů vlády uznala jednomyslně nutnost podpořiti domácí export, zejména do zemí volných devis v souvislosti s povolováním transferu emigrantů, a to cestou jen administrativní, a zásadně schválen tento postup:

Pro podporu vývozu do zemí volných devis bude utvořen fond, do něhož by plynuly prostředky poskytnuté osobami, jež se hodlají definitivě vystěhovali z Česko-Slovenské republiky.

³⁷ Pozri dok. 43.

³⁸ Pod dokumentom je prezentát Ministerstva hospodářstva s dátumom 16. 1. 1939.

Vystěhovalci by uvolňovali k věrné ruce některé tuzemské instituce, kterou určí ministerstvo obchodu, resp. zemědělství, 50% svého majetku. Po té obdrží od ministerstva obchodu povolení, aby za 40% svého majetku nakoupili česko-slovenské zboží, vyvezli je do ciziny a výtěžek si ponechali. 10% by jim pak bylo povoleno k vývosu ve volných devisách. Bude sestaven seznam zboží, jež pro tento účel bude přípustno nakupovati a vyvážeti buď vůbec, nebo do některých zemí. Bude to zboží, jež normálně se od nás buď vůbec nevyváží, nebo se vyváží pouze do jiných zemí, než do kterých se vystěhovalci hodlají vystěhovali.

Poněvadž je účelné, aby vystěhovalcům podle jejich povolání, znalostí a hospodářských možností byla ponechána volba použití také jiných prostředků, jak by mohli podepřít náš vývoz, schvaluje se také alternativa druhá podle níž vystěhovalci, kteří mají zájem o to, aby se mohli usaditi v cizině jako zástupci našich vývozních firem, nebo jako komisionáři atd., složí protihodnotu svého majetku na vázaný účet v tuzemsku. Z tohoto majetku bude jim uvolněna jen ta část devis, kterou nezbytně potřebují v cizině a k usazení se v cizině, zbytek pak vbude uvolňován postupně podle možností docíleného a proplaceného vývosu. Vystěhovalci by měli tedy nárok na provisi a vedle toho se jim uvolnilo z jejich vázaného účtu ku pf 3,5 až 10% oné částky, pro kterou opatřili vývosní obchod a jež byla ve vhodných devisách Národní bance čs. proplacena.

Ministr obchodu v dohodě s ministrem financí a zemědělství se smocňuje měniti – pokud by toho potřeba vyžadovala – podmínky stanovené v obou alternativách a po případě v dohodě s ministrem financí a Národní bankou česko-slovenskou zvolili alternativy další.

Ministři obchodu a zemědělství se zmocňují ve svém resortu – pověřiti organizace vývozu, aby samy rozhodovaly, do kterých zemí při vývozu budou poskytovat vývosní premie z prostředků, jež obdrží z fondu, který se vytvoří podle svrchu uvedené alternativy. Zásadně by vývosní premie byla vyplácena teprve po průkazu, že příslušná volná devisa byla vyplacena. Při tom by vývosní organizace byla podle druhů sboží a podle zemí povolovati vývosní premie v rozdílné výši tak, aby byl co nejvíce stupňován vývoz do zemí s hodnotnou valutou, a to oněch druhů zboží, v jichž ceně je obsaženo nejvíce lidské práce.

Směrnice o tom jak budou povolovány vývosní premie schvaluje pro obor zemědělských produktů ministr zemědělství v dohodě s ministrem financí, pro obor průmyslový ministr obchodu v dohodě s ministrem financí.

Jak při poskytování vývosní podpory, tak při nákupu zboží, jež vystěhovalci s povolením ministerstva obchodu vyvezou, aby si opatřili prodejem zboží v cizině peněžní prostředky, nebude se činite rozdíl mezi vývozci a zbožím z kterékoliv země republiky Česko-Slovenské.

II. Toto zmocnění uděluje se zatím až do výše jedné miliardy vystěhovaleckého majetku. Celá akce bude vedena s naprostou důvěrností a nesmí být prozrazená do ciziny. Ministr obchodu v dohodě s ministrem financí a zemědělství se zmocňují, aby vytvořili výbor, který by byl složen přibližně paritně z arijců a nearijců, aby potřebné transakce připravili. Tento výbor bude zejména rozhodovat, kterým osobám by se výše uvedenou formou umožnil transfer do ciziny a jaká eventualita by byla pro jednotlivé vystěhovatele nejvhodnější. Výbor však nebude mít vlivu na rozhodování o použití prostředků takto získaných.

Národní banka čs. nebude vésti žádného jednání, nýbrž pouze povolovati vývoz deviz, jakmile by jí bylo z uvedenou institucí, po př. výborem potvrzeno, že vystěhovatelci splnili příslušné podmínky. Ministertvo obchodu rovněž nebude vésti žádného jednání s vystěhovatelci, nýbrž jen povolovati vývoz zboží, když mu bylo předloženo potvrzení, že vystěhovatelci splnili potřebné předpoklady. Rovněž ministerstvo financí nebude zasahovati, nýbrž jen dozírat na to, aby vystěhovatelci před opuštěním čsl. území učinili všem svým povinnostem zadost, pokud jde o předepsané a splatné daně a poplatky.

Ve věcech týkajících se země Slovenské budou výše uvedená ministerstva přirozeně rozhodovati v dohodě s příslušnými slovenskými resorty.

Pověřeným ministrům sa ukládá, aby vhodnou formou kontrolovali způsob provádění celé akce tak, aby z ní vyplynul pro česko-slovenské hospodářství prospěch co největší a aby byla vedena objektivně a nestranně.

Bylo vyslovně konstatováno, že uvedenými opatřeními nesledují se účely dumpingové. Návrh ministra obchodu byl pak schválen ve znění, které zašle ministerstvo obchodu po provedení konečné redakce za součinnosti ministerstva zemědělství. Usnesení toto je přísně důvěrné, tisk bude informován jen všeobecně o tom, že vláda připravuje pro nejbližší dobu řadu opatření ku podpoře exportu; správu pro tisk vypracují ministr obchodu, ministr zemědělství a ministr Dr. Havelka a bude dodána tisku po předchozím schválení předsedou vlády. O tom se vyrozumívají: ministerstvo obchodu, ministerstvo sociální a zdravotní správy, ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo financí, ministerstvo zemědělství v Praze, ministerstvo hospodářství země Slovenské v Bratislavě a pán ministr Julian Révay v Chustu.

Za předsedu vlády: Dr. Caha v. r.

SNA, fond Ministerstvo hospodářstva, kartón 4, 295/39 prez.